

VU Research Portal

De Verklaring Omtrent Gedrag; enkele kanttekeningen bij recente rechtspraak

Meijer, S.

published in

Delikt en Delinkwent
2015

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Meijer, S. (2015). De Verklaring Omtrent Gedrag; enkele kanttekeningen bij recente rechtspraak. *Delikt en Delinkwent*, 32(4), 323-334.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

De Verklaring Omtrent Gedrag; enkele kanttekeningen bij recente rechtspraak²

DD 2015/32

32.1 Rechtbank Amsterdam, 30 december 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:9323

“7.3 De rechtbank is van oordeel dat verweerder allereerst in redelijkheid zwaar gewicht heeft kunnen toekennen aan de aard en het karakter van de beoogde functie van eiseres, die als docente in aanraking zal komen met (minderjarige) leerlingen, waarbij sprake kan zijn van één op één relaties met een (tijdelijke) afhankelijkheid. Verweerder heeft ten aanzien van de door eiseres overgelegde referenties kunnen overwegen dat de collega's van eiseres uitsluitend een oordeel kunnen geven over de vakbekwaamheid en inzet van eiseres en niet over de veiligheidsaspecten die met inachtneming van de Beleidsregels door verweerder betrokken moeten worden in de beoordeling van een VOG-aanvraag. In dit verband overweegt de rechtbank dat verweerder voor de beoordeling van het risico op herhaling door eiseres niet gehouden was om een reclasseringsrapportage te laten opmaken. Naar het oordeel van de rechtbank had het op de weg van eiseres als aanvrager gelegen om, indien zij dit noodzakelijk achtte, ter zake van het recidiverisico zelf een deskundigenrapportage op te laten maken en in de procedure te brengen. De rechtbank overweegt voorts dat verweerder de omstandigheden van het strafbare feit in zijn overweging heeft betrokken en heeft overwogen dat het Gerechtshof het eiseres zwaar heeft aangerekend dat zij rekening hield met een confrontatie met het slachtoffer en desondanks het conflict niet uit de weg is gegaan maar een confrontatie heeft laten plaatshebben waarbij gebruik van vuurwapens door eiseres en haar echtgenoot niet is geschuwd. Eiseres en haar echtgenoot hebben met (door)geladen wapens het ongewapende slachtoffer opgewacht en eiseres heeft een van twee (ieder afzonderlijke zijnde) fatale schoten gelost. Verweerder heeft daarbij ook de strafmotivering van het Gerechtshof mogen betrekken, waarin geoordeeld is dat het een feit betreft waardoor de rechtsorde ernstig is geschokt. Verweerder heeft het aanzienlijke tijdsverloop van 22 jaar na de veroordeling van dit strafbare feit in de beoordeling betrokken. Daarbij heeft verweerder zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat het tijdsverloop sinds eerder aangehaalde uitspraak van de Afdeling van 9 november 2011 in de zaak van eiseres niet zodanig is dat het oordeel van de Afdeling zoals hiervoor onder 4 is weergegeven is achterhaald.

7.4 De rechtbank is van oordeel dat verweerder gelet op het voorgaande in redelijkheid tot het standpunt heeft kunnen komen de gevraagde VOG te weigeren, nu de aard en ernst van het strafbare feit zodanig zijn dat, gelet op het doel van de aanvraag en het risico voor de samenleving, de belemmering voor de behoorlijke uitoefening van de beoogde taak of bezigheden te groot wordt geacht.”

32.2 Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 9 juli 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2484

“5.2. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de staatssecretaris aldus ondeugdelijk gemotiveerd dat gelet op het objectieve criterium een VOG moet worden geweigerd. Daartoe wordt overwogen

1 Sonja Meijer is universitair docent straf(proces)recht aan de Vrije Universiteit Amsterdam en rechter-plaatsvervanger bij de Rechtbank Amsterdam.

2 Citeerwijze: S. Meijer, 'De Verklaring Omtrent Gedrag; enkele kanttekeningen bij recente rechtspraak', DD 2015/32.

dat de functie van medewerker openbare groenvoorziening niet met zich brengt dat [appellant] contact heeft met minderjarigen of andere kwetsbare personen. Voor zover [appellant] zijn functie uitoefent op of in de nabijheid van locaties waar zich minderjarigen bevinden, zal dit altijd zijn in een groep van zes personen, waaronder een toezichthouder. Hierbij wordt in aanmerking genomen dat [appellant] zijn functie uitoefent in het kader van de Wet sociale werkvoorziening en zijn werkgever bij de rechtbank heeft toegelicht dat gelet op de beperkingen van de werknemers altijd toezicht wordt gehouden omdat zonder toezicht het werk niet wordt uitgevoerd. Daarbij heeft de broer van [appellant] ter zitting bij de Afdeling toegelicht dat [appellant] leidt aan autisme en de structuur van de groep en het toezicht nodig heeft om te kunnen functioneren. Nu [appellant] bij de uitoefening van zijn functie geen één op één klantcontact heeft en nooit alleen werkt, biedt het enkele feit dat hij mede werkzaam zal zijn op of in de nabijheid van locaties waar kwetsbare personen zijn, onvoldoende grond voor het oordeel dat het strafbare feit, gelet op het risico voor de samenleving, een belemmering vormt voor een behoorlijke uitoefening van de functie van medewerker openbare groenvoorziening.”

32.3 Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 11 december 2013, ECLI:NL:RVS:2013:2331

“2. De staatssecretaris heeft aan de weigering ten grondslag gelegd dat [appellant] bij vonnis van 11 april 1997 wegens het medeplegen van feitelijke aanranding van de eerbaarheid, meermalen gepleegd, diefstal onder strafverzwarende omstandigheden, diefstal onder strafverzwarende omstandigheden, meermalen gepleegd, en poging tot zware mishandeling is veroordeeld tot een jeugddetentie van negen maanden, waarvan drie maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren. Het vonnis is op 26 april 1997 onherroepelijk geworden. Voorts is hij bij vonnis van 17 april 1998 wegens het medeplegen van opzettelijke vrijheidsberoving, poging tot het medeplegen van verkrachting en het medeplegen van bedreiging veroordeeld tot een jeugddetentie van negen maanden en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (hierna: PIJ-maatregel) voor de duur van twee jaren. Bij dat, op 2 mei 1998 onherroepelijk geworden, vonnis is tevens de tenuitvoerlegging gelast van de hem bij het vonnis van 11 april 1997 voorwaardelijk opgelegde drie maanden jeugddetentie.

Nu [appellant] tweemaal wegens een zedendelict tot jeugddetentie is veroordeeld en de VOG het vervullen van een functie betreft, waarin afhankelijkheidsrelaties kunnen voorkomen, is aan het objectieve criterium voldaan. Afgifte van een VOG op grond van het subjectieve criterium is niet aangewezen, aldus de staatssecretaris.

[...]

4.3. [appellant] betoogt evenwel terecht dat de voorzieningenrechter hem ten onrechte niet is gevolgd in het betoog dat de staatssecretaris zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat voldoende inzicht bestaat in de aard en de ernst van de zedendelicten, die mede aan de veroordelingen ten grondslag liggen. Daarbij is van belang dat die veroordelingen een cumulatie van strafbare feiten betreffen en uit die veroordelingen de ernst van de zedendelicten, waaronder het medeplegen van feitelijke aanranding van de eerbaarheid, derhalve niet zonder meer kan worden afgeleid.

De staatssecretaris heeft ten onrechte uit de duur van de onvoorwaardelijke jeugddetenties en de PIJ-maatregel zonder meer afgeleid dat de zedendelicten, gegeven het feit dat deze op minderjarige leeftijd zijn begaan en de omstandigheden, waaronder deze hebben plaatsgevonden, [appellant] zwaar zijn aangerekend en daaruit afgeleid dat het om ernstige delicten gaat. Dat geldt ook voor het in dit verband ter zitting bij de Afdeling ingenomen standpunt dat uit de poging tot het medeplegen van verkrachting volgt dat het om een ernstige recidive van een zedendelict gaat en de veroordeling ter zake daarvan en ter zake van het medeplegen van opzettelijke vrijheidsbe-

roving en het medeplegen van bedreiging op een meerdaadse samenloop van ernstige strafbare feiten ziet.

De staatssecretaris heeft in deze situatie, waarbij de ernst van de zedendelicten niet uit de veroordelingen blijkt, ten onrechte geen inlichtingen bij het openbaar ministerie ingewonnen ten behoeve van een goede oordeelsvorming, als bedoeld in paragraaf 3.3.1 van de beleidsregels. Dat geldt met name, nu de aangenomen ernst van de zedendelicten reden is geweest om de minderjarige leeftijd, waarop die zijn gepleegd en de sindsdien verstreken tijd onvoldoende te achten om te kunnen oordelen dat het door middel van het objectieve criterium vastgestelde risico voor de samenleving voldoende is afgenomen en het belang bij afgifte van de gevraagde VOG zwaarder weegt dan dat van de samenleving om tegen dat risico te worden beschermd. In zoverre ontbeert het besluit van 4 juli 2012 een draagkrachtige motivering.”

32.4 **Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 12 februari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:382**

“5. [wederpartij] betoogt dat de staatssecretaris zich, gelet op de feiten en omstandigheden van dit geval, niet in redelijkheid op dit standpunt heeft kunnen stellen. Volgens hem lijkt de staatssecretaris er in het besluit van uit te gaan dat, in het geval een zedendelict is gepleegd, de weigering om de VOG te verstrekken nimmer evident disproportioneel is. Daarmee miskent de staatssecretaris dat nimmer geheel valt uit te sluiten dat in een bepaalde functie misbruik van de gezagspositie wordt gemaakt. Daarbij komt dat in zijn geval de kans op misbruik klein is, nu al bijna zeven jaar geleden jegens hem een strafzaak heeft plaatsgevonden met alle gevolgen van dien en hij destijds is gestraft, aldus [wederpartij].

5.1. De staatssecretaris heeft zich in het besluit van 10 september 2013 op het standpunt gesteld dat de omstandigheden waaronder de zedendelicten zijn gepleegd zeer specifiek zijn te noemen, dat de gedraging kennelijk niet is ingegeven door gebrek aan beheersing op seksueel gebied, doch dat desondanks een niet te verwaarlozen risico bestaat voor de samenleving, omdat niet uitgesloten kan worden dat [wederpartij] in zijn functie van docent misbruik maakt van zijn gezagspositie. Zelfs indien de kans op herhaling gering zou worden geschat, betekent dit niet dat het risico voor de samenleving aanvaardbaar is, nu de impact van zedendelicten daarvoor te groot is, aldus de staatssecretaris. Mede gelet op hetgeen de staatssecretaris ter zitting heeft gesteld, wordt dit standpunt aldus begrepen dat, in het geval van door een meerderjarige gepleegde zedendelicten, ongeacht de aard van die delicten, de omstandigheden van het concrete geval niet bepalend zijn voor de vraag of een risico voor de samenleving bestaat en of de weigering van een VOG evident disproportioneel is. Een dergelijk standpunt verdraagt zich niet met het in paragraaf 3.3.2 van de Beleidsregels bepaalde, dat in het geval van zedendelicten aan de hand van de omstandigheden van het geval wordt beoordeeld of de weigering van een VOG evident disproportioneel is. Het enkele feit dat niet kan worden uitgesloten dat in een functie misbruik van de gezagspositie wordt gemaakt, rechtvaardigt niet de conclusie dat het risico voor de samenleving niet aanvaardbaar is en dat de weigering van een VOG niet evident disproportioneel is.

5.2. Uit een brief van de onderwijsmanager van [wederpartij] van 20 december 2011 volgt dat hij sinds 1983 naar volle tevredenheid van de leerlingen en zijn werkgever bij de desbetreffende school werkzaam is. Naar de staatssecretaris ter zitting heeft erkend, bestaat geen aanwijzing dat hij ooit enig misbruik van zijn gezagspositie jegens leerlingen heeft gemaakt. Voorts heeft hij de zedendelicten gepleegd jegens een bejaarde vrouw, terwijl de leerlingen een leeftijd hebben van zestien tot veertig jaar. Daarbij komt dat, naar de staatssecretaris heeft erkend, emotionele aspecten een zeer grote rol hebben gespeeld. Hierbij wordt in aanmerking genomen dat [wederpartij], nadat zijn moeder was overleden, voor steun en troost contact heeft gezocht met de desbetreffende vrouw, die de beste vriendin van zijn moeder was. In weerwil van hetgeen de staatsse-

cretaris heeft gesteld, valt niet in te zien dat de emotionele aspecten, die met het plegen van de zedendelicten waren gemoeid, zich weer zouden voordoen, wanneer leerlingen zich in emotionele situaties tot [wederpartij] als docent of 'troubleshooter' zouden wenden. Die emotionele situaties hebben immers geen betrekking op hem persoonlijk. Derhalve kan niet worden staande gehouden dat wegens die emotionele situaties sprake is van een zodanig risico op gedragingen die niet verenigbaar zijn met de verantwoordelijkheden die hij heeft in de uitoefening van zijn functie dat de weigering van een VOG niet als evident disproportioneel is te beschouwen.

Hoewel de staatssecretaris terecht heeft gesteld dat de zedendelicten [wederpartij] niet licht zijn aangerekend, heeft hij ten onrechte te weinig gewicht toegekend aan voormelde omstandigheden van het concrete geval en die waaronder de zedendelicten zijn gepleegd. Gelet op deze omstandigheden, in onderlinge samenhang bezien, heeft de staatssecretaris zich niet in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat geen twijfel bestaat dat daadwerkelijk een risico bestaat voor de samenleving indien [wederpartij] de functie van docent blijft uitoefenen. Hierbij wordt opgemerkt dat [wederpartij] reeds in maart 2015 de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken.

5.3. Gezien het vorenstaande heeft de staatssecretaris zich niet in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de weigering om [wederpartij] een VOG te verstrekken niet evident disproportioneel is."

32.5 Rechtbank Den Haag, 18 december 2014, ECLI:NL:RBDHA:2014:15974

"Wellicht ten overvloede overweegt de rechtbank, zoals verzocht door de verdediging, nog het volgende.

Naar het oordeel van de rechtbank zou het onwenselijk zijn als de onderhavige schuldigverklaring tot gevolg zou hebben dat in de toekomst de afgifte van een VOG aan de verdachte wordt geweigerd. Daartoe verwijst de rechtbank onder meer naar een uitspraak van het Gerechtshof te Den Haag d.d. 21 juni 2011, waarin zij parallelen ziet met de onderhavige zaak.

De verdachte was ten tijde van het feit net twaalf jaar oud en heeft zich schuldig gemaakt aan één ontuchtige handeling bij zijn halfzusje. Bovendien hebben de moeder en de verdachte vrijwillig hulp gezocht en is er – blijkens het raadsrapport – geen sprake van risico op het plegen van seksuele delicten.

Naar het oordeel van de rechtbank zou het weigeren van de afgifte van een VOG aan de verdachte op grond van – uitsluitend – de onderhavige strafzaak strijdig zijn met artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en artikel 3 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind."

32.6 Rechtbank Amsterdam 19 november 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:8588

"De rechtbank is van mening dat thans geen pedagogische meerwaarde meer gelegen is in bestraffing na zoveel tijd, ook niet van een voorwaardelijke straf, nu het niet in de lijn der verwachting ligt dat verdachte nog een keer strafbare feiten zal gaan plegen. Voorts kan verdachte van een alsnog opleggen van een voorwaardelijke straf last krijgen bij het aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag. Dat zou betekenen dat verdachte, door stilzitten van OM, na ommekomst van bijna twee jaar alsnog geconfronteerd zou kunnen worden met een weigering van een VOG ten behoeve van stage/werk. Deze omstandigheden, in onderlinge samenhang bezien, brengen de rechtbank tot de conclusie dat er geen andere reactie mogelijk en passend is dan een niet ontvankelijk-verklaring van het openbaar ministerie in de strafvervolgning.

De rechtbank realiseert zich dat door het uitspreken van deze sanctie een gevoel zou kunnen ontstaan dat de verdachte 'er mooi mee weg komt' en/of dat een dergelijke sanctie 'pedagogisch (juist)

niet verantwoord is'. Gelet op het belang van spoedige vervolging van minderjarige verdachten in het algemeen enerzijds en het feit dat deze eenvoudige, niet al te zware zaak, verdachte gedurende bijna twee jaar boven het hoofd heeft gehangen, verdachte na het incident niet – meer – met justitie in aanraking is geweest, is de rechtbank evenwel van oordeel dat niet-ontvankelijkheid toch de enige juiste sanctie is."

32.7 **Rechtbank Amsterdam 25 augustus 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:6188, NbSr 2014/252, m.nt. J. Boksem**

"Tot slot kan toepassing van artikel 77ma WvSr strijd opleveren met het bepaalde in artikel 40, eerste lid, van het IVRK. Op grond van dit artikellid dienen Staten minderjarigen die worden verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld ter zake van een strafbaar feit zo te behandelen dat dit hun herintegratie en opbouwende rol in de maatschappij bevordert. Onverkorte toepassing van artikel 77ma WvSr zal, zo is de verwachting van deze rechtbank, leiden tot een toename van het vorderen en opleggen van een (on)voorwaardelijke jeugddetentie, in gevallen waarin anders slechts een (deels voorwaardelijke) taakstraf zou zijn opgelegd. Een opgelegde jeugddetentie wordt op de documentatie (het 'strafblad') vermeld en kan (extra) problemen veroorzaken bij het verstrekken van een Verklaring Omtrent Gedrag en daarmee de herintegratie van een jeugdige belemmeren."

1 **Inleiding**

Van overheidswege opgelegde beperkingen na afloop van de straf kunnen een persoon ernstig belemmeren in zijn resocialisatie. Die beperkingen kunnen gevolgen hebben op het gebied van wonen, werk of vrije tijd. Een voorbeeld van een dergelijke beperking is de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), die een persoon kan belemmeren in de uitoefening van een bepaalde functie, taak of bezigheid. De VOG belemmert daarmee ex-veroordeelden in hun resocialisatie. Recente jaren hebben een toename laten zien van het aantal van overheidswege opgelegde beperkingen. Zo steeg het aantal aanvragen voor een VOG van bijna 500.000 in 2010 naar een kleine 750.000 in 2013.³

In deze bijdrage bespreek ik recente jurisprudentie over de VOG. Het betreft in de eerste plaats uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) waarbij ik aan de hand van de beleidsregels VOG-NP-RP 2013⁴ enkele zaken zal bespreken. Ik ga daarbij in op de relevante en meest recente rechtspraak met betrekking tot het objectieve en het subjectieve criterium en de terugkijktermijn. Daarnaast bespreek ik enkele uitspraken van rechters waarbij een mogelijke toekomstige weigering van de VOG een rol heeft gespeeld bij de straftoemeting.

2 **De VOG-procedure in het kort**

Voor een goed begrip leg ik uit allereerst uit hoe de aanvraag van een VOG in zijn werk gaat. De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie beslist over het al dan niet afgeven van een VOG. Deze taak is belegd bij de Dienst Justis en wordt uitgevoerd door het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent Gedrag (COVOG). De staatssecretaris ontvangt ten behoeve van de beoordeling van een VOG-aanvraag alle justitiële gegevens betreffende de aanvrager die zijn geregistreerd in het Justitieel Documentatie Systeem (JDS). Als de aanvrager niet voorkomt in dit systeem wordt zonder meer een VOG afgegeven. Wanneer de aanvrager wel voor-

3 Jaarverslag Dienst Justis 2013. Overigens vertoont het weigeringspercentage een lichte daling van 0,81% in 2010 naar 0,56% in 2013.

4 Stcrt. 2013, 5409.

komt in het JDS wordt de vraag of een VOG kan worden afgegeven beoordeeld aan de hand van een objectief criterium, waarbij wordt getoetst of er, gelet op het doel van de aanvraag, relevante antecedenten zijn, en een subjectief criterium, waarbij de specifieke omstandigheden van het geval centraal staan.⁵ Bij de beoordeling van de justitiële gegevens van de aanvrager wordt bovendien een terugkijktermijn in acht genomen waarbij de duur van de periode waarover wordt teruggekeken, per geval kan verschillen.

Een VOG kan overigens niet enkel voor het uitoefenen van een bepaalde taak of bezigheid worden aangevraagd, maar ook voor een visumaanvraag, een voorgenomen emigratie⁶ of een lidmaatschap van een branchevereniging of een schietvereniging.⁷ Artikel 35 Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) spreekt in dat verband over 'het doel waarvoor de verklaring omtrent het gedrag wordt gevraagd'.⁸

3 Objectief criterium

De afgifte van een VOG wordt geweigerd indien in de justitiële documentatie van de aanvrager (1) een strafbaar feit is vermeld, dat, (2) indien herhaald, gelet op (3) het risico voor de samenleving en de overige omstandigheden van het geval, (4) aan het doel waarvoor de verklaring wordt gevraagd in de weg zal staan.⁹ Dit is het zogenoemde objectieve criterium waaraan VOG-aanvragen worden getoetst.

In de eerste plaats is het de vraag of er relevante justitiële gegevens ('strafbare feiten') voorkomen in het JDS. Een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling is niet vereist. De enkele verdenking van een strafbaar feit biedt volgens vaste rechtspraak van de Afdeling eveneens voldoende grondslag voor de weigering van de afgifte van een VOG.¹⁰ Het begrip 'een strafbaar feit' uit artikel 35 Wjsg duidt namelijk niet slechts op strafbare feiten waarvoor een rechterlijke veroordeling is uitgesproken, maar ook op strafbare feiten ter zake waarvan een beslissing tot dagvaarding of seponering of een andere beslissing van het Openbaar Ministerie is genomen. De weigering van een VOG kan dus ook worden gebaseerd op de enkele omstandigheid dat de aanvrager is gedagvaard. Ook transacties¹¹ en strafbeschikkingen mogen worden meegewogen bij de beslissing om een VOG af te geven. Dat bij transacties geen oordeel wordt gegeven over de schuldvraag is daarbij niet van belang.

Naast justitiële gegevens kunnen bij het onderzoek met betrekking tot de afgifte van de VOG ook politiegegevens worden betrokken.¹² Op grond van de Wjsg kan een VOG binnen het huidige kader alleen worden geweigerd indien een justitieel gegeven van de aanvrager is vermeld in het JDS en dus niet louter op basis van politiegegevens. De staatssecretaris

5 Paragraaf 3 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013, *Stcrt.* 31 juni 2012, 16054.

6 Zie Raad van State 7 mei 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1631 waarin de staatssecretaris een verklaring omtrent gedrag heeft geweigerd ten behoeve van een bij de Arubaanse autoriteiten gedaan immigratieverzoek. Bij de beoordeling van de VOG-aanvraag ten behoeve van de beoogde emigratie had de staatssecretaris terecht het risico voor de Arubaanse samenleving verbonden aan een verblijf van appellant (die bij vonnis van 27 november 2009 wegens poging tot het medeplegen van moord is veroordeeld tot een gevangenisstraf van achtenveertig maanden, waarvan achttien maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaren) aldaar voor ogen gehad en terecht dat risico opgevat als een mogelijk gevaar voor de samenleving voor de openbare orde in Aruba.

7 Zie Raad van State 17 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4606 waarin een VOG ten behoeve van het lidmaatschap van een airsoftsportbond was afgewezen door de staatssecretaris omdat het risico bestaat dat ter beschikking gestelde replica's van vuurwapens worden ingezet als machtsmiddel. Verdachte was veroordeeld voor een zedendelict als bedoeld in artikel 245 lid 1 Sr. Zie ook ABRvS 31 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4781.

8 *Kamerstukken II* 2010/11, 32763, nr. 3, p. 1 en p. 9.

9 Artikel 35 lid 1 Wjsg.

10 ABRvS 29 januari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:205. Zie ook ABRvS 9 januari 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BY8010 en meest recent ABRvS 4 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:298.

11 ABRvS 31 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4781.

12 Artikel 36 lid 1 Wjsg.

acht het echter noodzakelijk om politiegegevens in bepaalde gevallen als zelfstandige weigeringsgrond te kunnen gebruiken. Hij is daarnaast voornemens om bepaalde overtredingen waarvoor een bestuurlijke boete is opgelegd te betrekken bij het antecedentenonderzoek in het kader van de VOG.¹³ Inmiddels is een evaluatie van onder andere de Wjsg naar de Tweede Kamer gestuurd,¹⁴ maar is nog niets bekend over een eventuele wetswijziging. De vraag is evenwel hoe wenselijk het is om een VOG te kunnen weigeren enkel op basis van politiegegevens. Een valse aangifte – bijvoorbeeld in het kader van een vechtscheiding waarbij een moeder haar ex-partner beschuldigt van ontucht met hun minderjarig kind – kan dan bijvoorbeeld al tot gevolg hebben dat iemand geen VOG krijgt, terwijl het dossier dan nog aan het Openbaar Ministerie moet worden overgedragen.¹⁵ Het is bovendien onduidelijk in welke gevallen de staatssecretaris een VOG op basis van politiegegevens wil weigeren. Hoe ernstig moet het feit zijn waarvan de betrokkene wordt verdacht? En hoe concreet moet de verdenking zijn? Hoe betrouwbaar zijn politiegegevens? En kun je jezelf wel verweren tegen enkel politiemeldingen?

In de tweede plaats duiden de woorden ‘indien herhaald’ niet op een risico-inschatting dat de aanvrager het strafbare feit opnieuw zal plegen, maar dat het strafbare feit, op zichzelf, indien opnieuw gepleegd, een belemmering voor de uitoefening van de functie vormt.¹⁶ In deze eis komt duidelijk naar voren dat bij een VOG wordt gekeken naar het verleden van een persoon. De vraag zou echter kunnen worden gesteld of bij de VOG niet veel meer vooruit zou moeten worden geblikt en dat een risico-inschatting zou moeten worden gemaakt op grond van actuele en individueel vastgestelde risico's.¹⁷ Zou bij de beoordeling van een VOG-aanvraag niet ook verplicht informatie moeten worden ingewonnen bij de reclasse-ring? Het is in dit verband opmerkelijk te noemen dat tijdens de tenuitvoerlegging van de sanctie in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van risico-inschatting, bijvoorbeeld in het kader van de (voorwaardelijke beëindiging van de) terbeschikkingstelling of bij het bepalen van de voorwaarden in het kader van de voorwaardelijke invrijheidstelling, terwijl die risico-inschatting na afloop van de straf nauwelijks meer een rol speelt.¹⁸ Het belangrijkste nadeel van de huidige beoordelingssystematiek is dat het niet uitmaakt welke vorderingen de veroordeelde tijdens de tenuitvoerlegging van zijn straf of in de periode daarna heeft gemaakt, zoals het volgen van (beroeps)opleidingen of behalen van certificaten. Die vorderingen hebben geen invloed op de vraag of een VOG wordt afgegeven. Vooral jongeren die als gevolg van hun strafrechtelijke verleden geen VOG kunnen krijgen speelt dit parten bij het verkrijgen van een stageplek of werk. Vooralsnog lijkt de staatssecretaris niet negatief tegenover een herziening van de huidige beoordelingssystematiek te staan en heeft hij toegezegd naar dit punt te zullen kijken.¹⁹

In de derde plaats wordt het risico voor de samenleving beoordeeld aan de hand van het algemene screeningsprofiel en het van toepassing zijnde specifieke screeningsprofiel. De in die screeningsprofielen opgesomde risico's zijn niet limitatief. Zo is het mogelijk dat

13 Brief van staatssecretaris d.d. 15 januari 2014, *Kamerstukken II* 2013/14, 33750 VI, nr. 99.

14 Brief Minister van Veiligheid en Justitie d.d. 23 juni 2014, *Kamerstukken II* 2013/14, 33842, nr. 2.

15 Zo werd ook aan de orde gesteld tijdens het Algemeen Overleg van de vaste Kamercommissie van Veiligheid en Justitie d.d. 4 juni 2014. Zie *Kamerstukken II* 2013/14, 33750 VI, nr. 124, p. 2.

16 ABRvS 4 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:299.

17 Zie ook de brief van Reclasseering Nederland aan de leden van de Vaste Kamercommissie voor Veiligheid en Justitie d.d. 3 april 2014.

18 Hoewel het recidiverisico geen rol van betekenis speelt bij het objectieve criterium, lijkt dit risico wel een rol te kunnen spelen bij de beoordeling van het subjectieve criterium. Het ligt dan volgens de Afdeling niet op de weg van de staatssecretaris, maar op de weg van de aanvrager om ter zake van het recidiverisico zelf een deskundigenrapportage te laten opmaken (32.1).

19 *Kamerstukken II* 2013/14, 33750 VI, nr. 124, p. 11.

een VOG wordt geweigerd op grond van een justitieel gegeven dat niet wordt vermeld in een screeningsprofiel, indien dat gegeven relevant is voor de specifieke taak of bezigheid waarvoor de VOG wordt aangevraagd. Zo werd de aanvraag voor de afgifte van een VOG ten behoeve van de verkrijging van een chauffeurskaart geweigerd, omdat de aanvrager was veroordeeld voor (gewoonte)heling. De staatssecretaris mocht zich volgens de Afdeling op het standpunt stellen dat dit delict, indien herhaald in de door aanvrager beoogde functie, een risico oplevert voor de samenleving, ook al wordt heling niet genoemd in het van toepassing zijnde screeningsprofiel. Naar het oordeel van de staatssecretaris bestond namelijk een risico voor het welzijn en de veiligheid van passagiers en hun eigendommen, omdat passagiers in aanraking konden komen met de handel in gestolen goederen en daarmee samenhangende criminele activiteiten, waarmee aan het objectieve criterium was voldaan.²⁰ In de vierde plaats moet er een relatie zijn tussen het strafbare feit en de gewenste functie. Het is niet zo dat voor iedere willekeurige functie een VOG kan worden geweigerd. Het strafbare feit moet een belemmering vormen voor een behoorlijke uitoefening van de betreffende functie (of taak of bezigheid).²¹ Een dergelijke belemmering kan gelegen zijn in de aard van het delict en/of de locatie waar de werkzaamheden worden verricht. De locatie waar de werkzaamheden zouden worden verricht speelde bijvoorbeeld een rol in de situatie waarin de aanvrager, die voor het plegen van ontucht met een persoon beneden de zestien jaar, meermalen gepleegd, was veroordeeld tot een gevangenisstraf van 21 maanden, waarvan 7 maanden voorwaardelijk, een VOG aanvroeg voor de functie van medewerker openbare groenvoorziening (32.2). De VOG werd afgewezen omdat de betrokkene onder meer, in ploegverband, zou gaan werken op of in de buurt van speelplaatsen en het niet ondenkbeeldig werd geacht dat betrokkene tijdens de uitoefening van zijn functie in aanraking zou komen met minderjarigen. Naar het oordeel van de Afdeling was het besluit van de staatssecretaris dat gelet op het objectieve criterium een VOG moet worden geweigerd evenwel ondeugdelijk gemotiveerd. De functie van medewerker openbare groenvoorziening brengt namelijk niet met zich dat betrokkene contact heeft met minderjarigen of andere kwetsbare personen. Daarbij speelde mee dat voor zover betrokkene zijn functie zou uitoefenen op of in de nabijheid van locaties waar zich minderjarigen bevinden, dit altijd zou zijn in een groep van zes personen, waaronder een toezichthouder.

4 *Subjectief criterium*

Een strafrechtelijke veroordeling van een bepaald delict maakt niet per definitie dat iemand geen VOG krijgt. Op grond van het subjectieve criterium kan namelijk een VOG worden afgegeven ondanks dat wordt voldaan aan het objectieve criterium. Het subjectieve criterium ziet op omstandigheden van het geval die ertoe kunnen leiden dat het belang dat een aanvrager heeft bij het verstrekken van een VOG zwaarder weegt dan het belang van de samenleving bij bescherming tegen het risico van de samenleving dat door het objectieve criterium wordt vastgesteld.²² Voor de toepassing van het subjectieve criterium wordt een onderscheid gemaakt tussen aanvragen waarop het reguliere beoordelingskader²³ van toepassing is en aanvragen waarop het verscherpte toetsingskader²⁴ van de beleidsregels VOG-NP-RP 2013 van toepassing is.

Een verscherpt toetsingskader bestaat bij misdrijven tegen de zeden. Bij dit soort delicten bestaat slechts een zeer beperkte ruimte om op grond van het subjectieve criterium alsnog

20 ABRvS 17 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4608.

21 Paragraaf 3.3.4 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

22 Paragraaf 3.3 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

23 Paragraaf 3.3.1 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

24 Paragraaf 3.3.2 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

over te gaan tot afgifte van een VOG wanneer sprake is van een functie met een gezags- of afhankelijkheidsrelatie of wanneer op grond van de locatie een belemmering voor een behoorlijke uitoefening van de functie wordt aangenomen. Als uitgangspunt geldt dat de VOG wordt geweigerd. De VOG kan dan nog enkel worden afgegeven indien de weigering van de VOG evident disproportioneel is. Of dat het geval is, wordt beoordeeld aan de hand van de omstandigheden van het geval, waaronder de afdoening van de strafzaak, het tijdsverloop, de hoeveelheid antecedenten en de vraag of de aanvrager ten tijde van het plegen van het strafbare feit minderjarig was.²⁵ Indien de staatssecretaris na weging van de omstandigheden van het geval niet tot een goede oordeelsvorming kan komen en twijfel heeft over de vraag of een VOG kan worden afgegeven, worden de omstandigheden waaronder het strafbare feit heeft plaatsgevonden in de beoordeling betrokken. Ten behoeve van een goede oordeelsvorming kan de staatssecretaris inlichtingen inwinnen bij het Openbaar Ministerie en de reclassering.²⁶

De toets door de Afdeling of de weigering evident disproportioneel is gelet op de omstandigheden van het geval, was aanvankelijk slechts marginaal, maar recente uitspraken laten zien dat deze toets steeds inhoudelijker wordt en dat er oog moet zijn voor de specifieke omstandigheden van het geval die schuil gaan achter de vermelding in de justitiële documentatie. De Afdeling lijkt daarbij vooral zwaardere eisen te stellen aan de motivering van de beslissing.²⁷

Concreet betekent dat bijvoorbeeld dat de ernst van de delicten niet zonder meer uit de soort en de duur van de opgelegde sancties kan worden afgeleid, zeker niet wanneer die sancties zijn opgelegd voor meerdere feiten. Zo was de aanvrager in 32.3 tweemaal tot een jeugddetentie van negen maanden met drie maanden onvoorwaardelijk alsmede tot een jeugddetentie van negen maanden en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen voor de duur van twee jaren veroordeeld wegens verschillende feitencomplexen, bestaande uit onder meer twee zedendelicten (medeplegen feitelijke aanranding van de eerbaarheid en poging tot het medeplegen van verkrachting), diefstal onder verzwarende omstandigheden, een poging zware mishandeling, medeplegen opzettelijke vrijheidsberoving en het medeplegen van een bedreiging. Afgifte van de VOG werd geweigerd op grond van het subjectieve criterium. De ernst van de (met name zeden)delicten kon in dit geval echter niet zonder meer uit de soort en duur van de opgelegde sancties worden afgeleid. De staatssecretaris had ten onrechte uit de duur van de onvoorwaardelijke jeugddetenties en de PIJ-maatregel zonder meer afgeleid dat de zedendelicten, gegeven het feit dat deze op minderjarige leeftijd zijn begaan en de omstandigheden waaronder zij hadden plaatsgevonden, de verzoeker zwaar waren aangerekend. De staatssecretaris had in dit geval inlichtingen kunnen inwinnen bij het Openbaar Ministerie over de specifieke omstandigheden van het geval.

Ook het enkele feit dat niet kan worden uitgesloten dat in een functie misbruik van een gezagspositie wordt gemaakt, rechtvaardigt niet zonder meer de conclusie dat het risico voor de samenleving niet aanvaardbaar is en dat de weigering van een VOG niet evident disproportioneel is. Een veroordeling voor een zedendelict betekent dus niet dat het niet verstrekken van een VOG nimmer disproportioneel is. Dit speelde bijvoorbeeld in een zaak (32.4) waarin aanvrager, die veroordeeld was voor een zedendelict, een VOG aanvraagde voor de functie van docent. De aanvrager was al sinds 1983 naar volle tevredenheid van de leerlingen en zijn werkgever bij een school werkzaam, er bestond geen aanwijzing dat hij ooit enig misbruik van zijn gezagspositie jegens leerlingen had gemaakt, het zedendelict was

²⁵ Paragraaf 3.3.2 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

²⁶ Paragraaf 3.3.1 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

²⁷ Zie in dezelfde zin: P.M. Schuyt, 'De VOG als strafbeïnvloedende omstandigheid – of juist niet', *Trema*, 2014, p. 14.

gepleegd jegens een bejaarde vrouw, terwijl de leerlingen een leeftijd hadden van zestien tot veertig jaar en emotionele aspecten een zeer grote rol hadden gespeeld bij het plegen van het delict (betrokkene had, nadat zijn moeder was overleden, voor steun en troost contact gezocht met de desbetreffende vrouw, die de beste vriendin van zijn moeder was). Dit alles vormde omstandigheden waardoor de staatssecretaris zich in redelijkheid niet op het standpunt kon stellen dat geen twijfel bestond dat daadwerkelijk een risico bestaat voor de samenleving indien de betrokkene de functie van docent blijft uitoefenen. Daarbij lijkt overigens een rol te spelen dat betrokkene spoedig de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken.²⁸

5 Terugkijktermijn

Bij de beoordeling van de justitiële gegevens van de aanvrager wordt een terugkijktermijn in acht genomen.²⁹ Voor de bepaling van die termijn zijn de periode waarover wordt teruggekeken en de uitgangspunten om te bepalen of een justitieel gegeven binnen de van toepassing zijnde terugkijktermijn valt, van belang.

Voor wat betreft de periode waarover wordt teruggekeken, geldt dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen gevallen waarin de terugkijktermijn niet in duur wordt beperkt en gevallen waarin die termijn wel in duur wordt beperkt.³⁰ De terugkijktermijn wordt niet in duur beperkt indien het justitiële gegevens betreft over zedenmisdrijven en een aantal andere specifiek genoemde misdrijven.³¹ In alle andere gevallen is de terugkijktermijn in duur beperkt tot in beginsel vier jaar voorafgaand aan het moment van beoordeling in het JDS. Van deze vierjaarstermijn kan evenwel in een aantal situaties worden afgeweken.³² Zo geldt onder meer een uitzondering voor aanvragen voor een VOG die naar het oordeel van het COVOG zien op een functie met hoge integriteitseisen. In dat geval geldt een langere terugkijktermijn van tien jaar. Voorbeelden van functies waarvoor hoge integriteitseisen gelden zijn bijvoorbeeld de functie van handhaver sociale veiligheid bij de Nederlandse Spoorwegen³³ en parkeercontroleur/handhaver³⁴. Gelet op de aard van de functie waarbij de betrokkene belast is met de opsporing van strafbare feiten en uit hoofde van zijn functie andere mensen aanspreekt op hun gedrag, wordt een hoge mate van integriteit verwacht en kunnen relatief 'lichte' overtredingen al leiden tot een weigering van de afgifte van een VOG.³⁵ Daarnaast geldt een kortere terugkijktermijn van twee jaar indien de VOG wordt aangevraagd door een persoon die de leeftijd van 23 jaar nog niet heeft bereikt.

Ook geldt een uitzondering op de terugkijktermijn ingeval gebruik wordt gemaakt van een bijzondere weigeringsgrond.³⁶ De bijzondere weigeringsgrond ziet op strafbare feiten die buiten de van toepassing zijnde terugkijktermijn worden vermeld waarvan de aard en de ernst zodanig zijn dat, gelet op het doel van de aanvraag en het risico van de samenle-

28 Zie voor een zaak waarin de afweging van de staatssecretaris tussen het belang van de maatschappij om tegen zedendelicten te worden beschermd en het belang van de aanvrager bij het verkrijgen van een VOG voldoende gemotiveerd werd geacht: ABRvS 28 mei 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1899.

29 Paragraaf 3.1.4 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

30 Paragraaf 3.1.1 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

31 Het betreft misdrijven tegen de zeden zoals opgenomen in artikel 240b-250 Sr, alsmede artikel 250a-250ter (oud) Sr en artikel 273f Sr, alsmede artikel 140 Wetboek van Militair Strafrecht.

32 Beschreven in a tot en met e van paragraaf 3.1.1 van de Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

33 ABRvS 18 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2226.

34 ABRvS 1 oktober 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3585.

35 Zo werd in het eerstgenoemde geval de afgifte van een VOG geweigerd op grond van in het JDS geregistreerde verkeersovertredingen, te weten twee snelheidsovertredingen van 40 tot 45 respectievelijk 50 tot 55 kilometer per uur. In het tweede geval werd de VOG geweigerd wegens een veroordeling voor mishandeling onder verzwaarde omstandigheden, een geseponeerde mishandeling, wildplassen en een snelheidsovertreding.

36 Paragraaf 3.4 Beleidsregels VOG-NP-RP 2013.

ving, de belemmering voor de behoorlijke uitoefening van de beoogde taak en bezigheden te groot wordt geacht. Voor deze feiten kan de VOG worden geweigerd. Voorwaarde voor de toepassing van deze weigeringsgrond is dat in de justitiële documentatie van de twintig jaar voorafgaand aan de aanvraag justitiële gegevens zijn aangetroffen over misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van twaalf jaren of meer is gesteld en waarvoor de aanvrager is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, jeugddetentie, tbs-maatregel of PIJ-maatregel, dan wel – voor een functie die ziet op het werken met kinderen – justitiële gegevens zijn aangetroffen over misdrijven die zijn gepleegd tegen kinderen, waarvoor de aanvrager is veroordeeld. Van deze weigeringsgrond moet terughoudend gebruik worden gemaakt.

Waar deze ruime terugkijktermijnen toe kunnen leiden illustreert de volgende zaak (32.1) waarin een vrouw een VOG voor de functie van lerares was geweigerd, omdat zij tweeëntwintig jaar geleden een moord had gepleegd en hiervoor was veroordeeld tot een gevangenisstraf van acht jaar. Zij had haar gevangenisstraf uitgezeten en had tijdens haar straf een opleiding tot docent gevolgd. In het kader van haar resocialisatie en opleiding had zij gedurende haar detentie ongeveer dertig maanden werkzaamheden verricht op een school buiten de penitentiaire inrichting en ook na haar detentie was zij steeds werkzaam geweest in het onderwijs. Zij had daarvoor tot tweemaal toe een VOG gekregen (van destijds nog de burgemeester).

Zwaar gewicht werd in deze zaak evenwel toegekend aan de aard en het karakter van de functie waarbij eiseres als docente in aanraking zal komen met (minderjarige) leerlingen, waarbij sprake kan zijn van één op één relaties met een (tijdelijke) afhankelijkheid. Ook aan de omstandigheden van het strafbare feit wordt veel gewicht toegekend, waarbij in het bijzonder de overwegingen van het gerechtshof in het veroordelende vonnis, waaronder de strafmotivering, een rol spelen. Het gerechtshof rekende het de betrokken vrouw namelijk zwaar aan 'dat zij rekening hield met een confrontatie met het slachtoffer en desondanks het conflict niet uit de weg is gegaan maar een confrontatie heeft laten plaatshebben waarbij gebruik van vuurwapens door eiseres en haar echtgenoot niet is geschuwd. Zij en haar echtgenoot hadden met (door)geladen wapens het ongewapende slachtoffer opgewacht en de vrouw had een van twee (ieder afzonderlijke zijnde) fatale schoten gelost.' In de strafmotivering was bovendien vermeld dat het een feit betrof waardoor de rechtsorde ernstig is geschokt.

Dat aan de vrouw eerder onder de oude beleidsregels tot tweemaal toe een VOG was afgegeven, mocht niet baten. Aan een eerdere afgifte van een VOG door (destijds) de burgemeester komt bij de beoordeling van het voorliggende verzoek namelijk geen betekenis toe, aangezien de bevoegdheid tot de afgifte van een VOG thans bij de staatssecretaris ligt en iedere aanvraag om een VOG op zijn eigen merites wordt beoordeeld.³⁷

6 De rol van een VOG bij de strafoplegging

Een vraag die tot slot kan worden gesteld is in hoeverre een mogelijke weigering van een VOG een strafbeïnvloedende omstandigheid kan of dient te zijn.³⁸ Recente uitspraken laten zien dat rechters niet schuwen om een extra overweging op te nemen met het oog op een eventuele VOG-aanvraag, vooral in jeugdzaken. Een reden om een overweging op te nemen is dat het COVOG slechts marginaal toetst en zijn beslissing baseert op gegevens die in het JDS zijn verwerkt. Het maakt nogal een verschil of een volwassene zich schuldig heeft gemaakt aan ontuchtige handelingen of, zoals het geval was in 32.5 de verdachte zelf net

³⁷ Zie voor wat betreft dit laatste punt ook ABRvS 21 mei 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1822.

³⁸ Zie ook P.M. Schuyt, 'De VOG als strafbeïnvloedende omstandigheid – of juist niet', *Trema*, 2014, p. 10-15.

twaalf jaar oud was en zich schuldig heeft gemaakt aan één ontuchtige handeling bij zijn zusje. In beide gevallen is er evenwel sprake van een strafrechtelijke veroordeling ter zake van ontucht.

Een mogelijke toekomstige weigering van een VOG speelde onder meer een rol in een aantal jeugdzaken waarbij sprake was van een forse overschrijding van de redelijke termijn (32.6). Het betrof geen ingewikkelde zaken, er waren geen onderzoekswensen ingediend en de verdachten hadden vrijwel direct hun aandeel bekend. De rechtbank komt op grond van het belang van een spoedige vervolging van minderjarige verdachten in het algemeen, en het feit dat de zaken de verdachten gedurende bijna twee jaar boven het hoofd hebben gehangen, tot de niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie. Opmerkelijk is dat de rechtbank daarbij opmerkt dat het opleggen van een voorwaardelijke straf niet in de rede ligt, omdat de verdachten daarvan last krijgen bij het aanvragen van een VOG. Dat zou volgens de rechtbank betekenen dat de verdachte, door stilzitten van het Openbaar Ministerie, na ommekomst van bijna twee jaar alsnog geconfronteerd zou kunnen worden met een weigering een VOG ten behoeve van een stage of werk.³⁹

Een mogelijke toekomstige weigering van een VOG speelde bovendien een rol in een zaak waar het recent ingevoerde artikel 77ma Sr aan de orde was. Deze bepaling beperkt kort gezegd de rechterlijke vrijheid omdat het artikel dwingt om naast een taakstraf tevens jeugddetentie op te leggen (32.7). Onverkorte toepassing van dit artikel kan volgens de Rechtbank Amsterdam strijd opleveren met artikel 40 lid 1 IVRK. Onverkorte toepassing van deze bepaling zou volgens de rechtbank namelijk kunnen leiden tot een toename van het vorderen en opleggen van een onvoorwaardelijke jeugddetentie, in gevallen waarin anders slechts een (deels voorwaardelijke) taakstraf zou zijn opgelegd. Een opgelegde jeugddetentie wordt bovendien op de justitiële documentatie vermeld en kan (extra) problemen veroorzaken bij het verstrekken van een Verklaring Omtrent Gedrag en daarmee de herintegratie van een jeugdige belemmeren.⁴⁰

De vraag is evenwel of de rechter bij de strafoplegging dient te anticiperen op de eventuele gevolgen van de strafoplegging voor de afgifte van een VOG. Een strafrechtelijke veroordeling betekent namelijk niet per definitie dat een VOG wordt geweigerd. Zo kregen in 2013 zo'n 110.000 personen met antecedenten een VOG.⁴¹ Voor de verdediging is het evenwel raadzaam om al tijdens de strafprocedure te anticiperen op een latere VOG-aanvraag door de rechter expliciet te verzoeken een overweging op te nemen omtrent het verlenen van de VOG.

39 Zie voor de met deze zaak samenhangende zaken de vonnissen Rb. Amsterdam 19 november 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:8588; ECLI:NL:RBAMS:2013:8589; ECLI:NL:RBAMS:2013:8590; ECLI:NL:RBAMS:2013:8591. Zie voor een soortgelijke strafmaatoverweging in een zaak die drie en een half jaar had geduurd: Rb. Amsterdam 6 oktober 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:6554 en ECLI:NL:RBAMS:2014:7023.

40 Rb. Amsterdam 25 augustus 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:6188, *NbSr* 2014/252, m.nt. J. Boksem. Zie over deze uitspraak ook C. Reijntjes-Wendenburg, 'Het adolescentenstrafrecht: een evaluatie van de eerste negen maanden rechtspraak', *DD* 2015/21.

41 Jaarverslag Dienst Justis 2013.